

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye a következő témában: „Az Európai Bizottság közleménye a Tanácshoz, az Európai Parlamenthez és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsághoz: Európai cselekvési terv a környezet és az egészség érdekében – 2004–2010”

COM(2004) 416 final

(2005/C 157/10)

2004. június 10-én az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó Szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fent említett témában.

A munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció 2004. november 16-án fogadta el véleményét (előadó: P. BRAGHIN).

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2004. december 15-én és 16-án megtartott 413. plenáris ülésén (december 15-i ülés) 146 szavazattal és 2 tartózkodás mellett az alábbi véleményt fogadta el:

1. A vélemény lényegi tartalma

1.1 Az EGSZB, tekintettel arra, hogy a környezettel és egészséggel kapcsolatos kérdések az elsődleges stratégiai célok közé tartoznak, de egyben úgy ítélve meg, hogy a javasolt terv a konkrét, határidőkhöz kötött és megfelelően strukturált kerek egészé összeálló intézkedések hiánya miatt nem kielégítő, felkéri a Tanácsot és az Európai Parlamentet, hogy támogassák az Európai Bizottság konkrétabb cselekvési terv meghatározására irányuló erőfeszítéseit. Mindezt annak érdekében, hogy e témák megközelítése egységes keretben, a célok világosabb meghatározásával és a megfelelő közösségi és nemzeti politikák kidolgozásához adott pontosabb iránymutatással történjen.

1.2 Ezt szem előtt tartva az EGSZB azt javasolja, hogy a különböző érintett hatóságok új lendülettel induljanak neki a kérdésnek, és munkájukba folyamatosan vonjanak be szakértőket és az érintetteket a következő célok elérése érdekében:

– azon eszközök megtalálása, amelyek segítségével a megfelelő konkrét kutatási programokat, valamint a cselekvési terv által a közegészségügy terén, a közösségi program által pedig a környezetvédelem terén tervezett lépéseket már most a meghatározott célok megvalósítása felé lehet terelni;

– a környezet és az egészség kérdésének előtérbe helyezése már most, a hetedik keretprogramról nemrég megkezdett vitában, csakúgy, mint a közegészségügy érdekében megvalósítandó új cselekvési program küszöbön álló megvitatása során;

– a fenti programok keretében a három fő súlypontként megjelölt átfogó célra (melyekkel az EGSZB teljesen egyetért) és a tizenhárom felsorolt intézkedésre fordítandó pénzügyi előirányzatok meghatározása;

– tudományos módszerek kidolgozása a kockázatértékelésre, valamint a működési módok harmonizációjára és elfogadására úgy, hogy az elérendő eredmények és célok megállapítása tudományos alapon történjen;

– az együttműködés és a teljesítményértékelés (*benchmarking*) bevezetése és elősegítése az intézkedések hatékonyságát biztosítani hivatott információgyűjtés felgyorsítása és a nemzeti, regionális vagy helyi szinten sikerre vitt és máshol is alkalmazhatónak tűnő intézkedések behatárolása érdekében;

– az érintett hatóságok feladatainak, valamint az együttműködés, illetve az intézkedések és a megvalósításukra szánt források koordinálásának pontosabb meghatározása.

1.3 Az EGSZB további erőfeszítéseket ajánl annak érdekében, hogy a túlzottan elméleti megközelítést meghaladva konkrét intézkedéseket lehessen meghatározni és olyan valódi cselekvési tervet kidolgozni, amely pontos, lehetőleg számszerű célokat tartalmaz. Azt kéri az Európai Bizottságtól, hogy tegye meg a szükséges lépéseket a terv mihamarabbi megvalósítása és a második fázisában elérendő célok és meghozandó konkrét intézkedések gyorsabb meghatározása érdekében.

1.4 Végetül pedig az EGSZB emlékeztet az európai intézmények és a tagállamok aziránt viselt politikai felelősségére, hogy a vizsgált közleményben meghatározott alapvető célok megfelelő súllyal szerepeljenek az Európai Unió és az uniós tevékenységek 2007 és 2013 közötti finanszírozásáról folyó vitákban. Arra kéri az Európai Bizottságot, hogy időben készítse el a széles körű egyetértés alapján súlypontként kiemelt intézkedésekre az eddigieknél célzottabb előirányzatok folyósításához szükséges dokumentációt.

2. Az Európai Bizottság közleményének összefoglalása

2.1 Az Európai Bizottság 2003 júniusában elindított egy, a környezetre és az egészségre irányuló európai stratégiát (az ún. „SCALE kezdeményezést”⁽¹⁾), amelyben a környezet, az ökoszisztéma és az emberi egészség állapotára vonatkozó információkat integráló közösségi rendszer kidolgozását javasolja. Ez lehetővé teszi majd, hogy hatékonyabban értékeljük a környezet globális hatását az emberi egészségre, figyelembe véve az ún. „kóktélhatásokat”, a vegyes kitettségi hatásokat és a kumulatív hatásokat. A javasolt stratégia végső célja, hogy felrajzolja az „okok és okozatok tablóját”, mely a szükséges információkat lesz hivatott megadni egy olyan politika kidolgozásához, amely a stressz tényezők forrásait és egészségre gyakorolt hatásuk módjait állítja a középpontba.

2.2 A környezet és egészség európai stratégiája különös figyelmet szentel a gyerekeknek, akik több veszélynek vannak kitéve és sérülékenyebbek, mint a felnőttek. A gyermekek egészséges környezetben történő nevelkedéshez és élethez fűződő joga iránti kötelezettségvállalást konkrét értelemmel kell megtölteni.

2.3 A SCALE kezdeményezésben több mint 150 szakértő vett részt kilenc technikai munkacsoportra osztva, valamint ugyanennyi tagállami képviselő az Európai Unió valamennyi országából, köztük nemzeti ügynökségek, kutatóintézetek, egyetemek, egészségügyi és környezetvédelmi intézmények tagjai, csakúgy, mint a termelő szféra és az egyesületek képviselői, akik konzultatív és koordinációs csoportok, regionális konferenciák, fórumok és tagállamok közötti informális találkozó keretében járultak hozzá az ajánlások kidolgozásához.

2.4 A 2004–2010 közötti időszakra vonatkozó, a tárgyalat közleményben⁽²⁾ megfogalmazott cselekvési terv célja, hogy az Uniót ellássa a 25 tagállamnak nyújtandó segítséghez szükséges tudományos tájékoztatással, amellyel felvértezve csökkenthetőek bizonyos környezeti tényezők egészségre gyakorolt káros hatásai, és meg lehet erősíteni a környezetvédelem, az egészségügy és a kutatás területén működő különböző szereplők közötti együttműködést.

2.5 A cselekvési tervben megfogalmazott javaslatok három nagy téma köré csoportosulnak:

- az információáramlás javítása a szennyezés forrásai és az egészségre gyakorolt hatások között meglévő összefüggések megértése érdekében (1–4. intézkedés);
- az ismeretek bővítése a kutatás megerősítése révén, valamint a környezet és egészség témakörében újonnan felmerült kérdésekkel foglalkozva (5–8. intézkedés);

(¹) Az Európai Bizottság közleménye: „A környezet és az egészség európai stratégiája”, COM(2003) 338 final, melyről az EGSZB 2003. december 10-i, 404. plenáris ülésén véleményt adott ki (előadó EHNMARK) – HL C 80/2004. 03. 30.

(²) Az Európai Bizottság közleménye: Európai cselekvési terv a környezet és az egészség érdekében – 2004–2010, COM(2004) 416 final, 2004. 06. 09., I. és II. kötet

- a politikák felülvizsgálata és a kommunikáció javítása (9–13. intézkedés).

2.6 A cselekvési terv különösképpen törekszik majd a környezeti tényezők és a légúti betegségek, a neurológiai fejlődés zavarai, a rák, valamint a belső elválasztású rendszer zavarai közötti összefüggések jobb megértésére. Ezeknek a patológikus jelenségeknek a gyakorisága nő a gyerekeknél. A cselekvési terv célzott kutatási programokat fogalmaz meg a különböző ok-okozati viszonyokról való tudásunk növelése és finomítása érdekében. Ugyancsak meg fogja erősíteni az egészségügyi felülvizsgálat rendszerét, hogy jobban megértsük a betegségek előfordulását az Európai Unióban.

2.7 Az információk szempontjából egy másik kulcsfontosságú pont annak nyomon követése, hogy milyen kockázati tényezőknek vagyunk kitéve környezetünkben, beleértve a táplálkozást, az otthoni környezetet, valamint bizonyos viselkedésformákat, melyek szintén kockázati tényezőt jelenthetnek, nevezetesen a különleges életvitel különböző formái.

2.8 A terv megvalósítása érdekében az Európai Bizottság elő kívánja segíteni az együttműködést az Európai Környezetvédelmi Ügynökséggel, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatósággal és a többi kulcsszereplővel (tagállamok, nemzeti, regionális és helyi hatóságok, egészségügyi és környezetvédelmi szervezetek, kutatóintézetek, az ipar, a mezőgazdaság és az érdekelt felek), csakúgy, mint a nemzetközi szervezetekkel (WHO, OECD és az ENSZ illetékes ügynökségei).

2.9 Az Európai Bizottság 2007-ben végzi el a cselekvési terv félidei értékelését. Az intézkedéseket részben olyan, már létező kezdeményezések és programok keretében fogja megvalósítani, amelyekre már biztosítva vannak források (nevezetesen a közegészségügy közösségi programja, a hatodik kutatási keretprogram), részben pedig az érintett szervezeti egységek költségvetésére alapozva.

3. A cselekvési terv hatókörébe tartozó problémás kérdések

3.1 Az Európai Bizottsághoz és a tagállamokhoz hasonlóan az EGSZB fokozódó figyelemmel követi a környezettel és egészséggel kapcsolatos kérdéseket, és úgy ítéli meg, hogy világos stratégiát és hatékony cselekvési tervet kell kidolgozni annak érdekében, hogy ezeket a témákat integrált módon lehessen megközelíteni, és hogy azok így hozzájáruljanak a megfelelő közösségi és nemzeti politikák kialakításához. Ezeknek hozzá kell járulniuk a fenntartható fejlődés révén a lakosság jólétéhez és életminőségéhez.

3.1.1 Az előkészítő munka rendkívül komplex folyamat több munkacsoportban zajlott, melyek ülései feszes ütemezés szerint követték egymást az év során. Az EGSZB üdvözlöi ezt az elkötelezettséget; és elismeréssel adózik a résztvevők által elvégzett munka minőségének, külön kiemelve a különböző technikai szakaszokhoz rendelt szakértőket. Mindazonáltal megállapítja, hogy idő hiányában nem volt lehetséges ezeket a komplex és még kevésbé ismert kérdéseket a maguk mélységében elemezni. Éppen ezért általánosságban elmondható, hogy a közlemény nem képes sem a konkrét meghozandó intézkedések kerek egészét, sem ezek végrehajtásának pontos határidejét meghatározni.

3.1.2 Az Európai Bizottság és a tagállamok eltérő mértékű illetékessége a környezet és az egészség területén kétségkívül bonyolította a felelőségek behatárolását és – következésképpen – a javasolandó intézkedéseknek a szubszidiaritás elvét tiszteletben tartó meghatározását. Az EGSZB úgy ítéli meg, hogy az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak fokozott erőfeszítéseket kell tenniük a koordináció terén, hogy meggyorsítsák az alapismeretek megszerzését és az információk és adatok cseréjét, valamint hogy megfelelő módon meghatározzák a tervezett intézkedésekre elkülönítendő költségvetési előirányzatokat.

3.1.3 Ezért az EGSZB úgy ítéli meg, hogy a cselekvési terv nem a folyamat végeredménye, hanem annak kiindulópontja. Az alábbi megjegyzések ezt szem előtt tartva fogalmazódtak meg.

3.2 Az EGSZB különösen a megfelelő pénzügyi támogatás szükségességére hívja fel a figyelmet, tekintettel arra, hogy az általunk vizsgált cselekvési tervben meghatározott intézkedések végrehajtására nem különítették el költségvetést. Így a cselekvési terv arra a lehetőségre épül, hogy minden egyes intézkedését már folyamatban lévő kezdeményezések és az Európai Unió által már finanszírozott programok keretében valósítsák meg, gondolva itt például a közegészségügy közösségi programjára, a hatodik környezetvédelmi keretprogramra (mely egyébként csak a második kötetben kerül említésre) vagy a hatodik kutatási keretprogramra.

3.2.1 Ez a megközelítésmód hasznosnak bizonyulhat, amennyiben segíthet elkerülni a pénzeszközök elaprózását és az azonos eredményekre irányuló projektek túlburjánzását, de ezzel egy időben a stratégiai súlypontokat eltérő célú és a közleményben kifejtett célkitűzésekkel nem feltétlenül egybeeső programok mechanizmusainak és szerkezetének rendeli alá.

3.2.2 Az EGSZB úgy ítéli meg, hogy az egészség előmozdítása, különösen a legsérülékenyebbek körében (azaz elsősorban a SCALE kezdeményezés célcsoportját képező gyerekek körében, hiszen ők a népesség legsérülékenyebb rétegei közé

tartoznak, de a jövőben az idősek és a munkahelyi kockázatoknak kitett dolgozók körében is) elsődleges stratégiai cél. Egyben úgy ítéli meg, hogy helyes volna a lehető leggyorsabban meghatározni a kijelölt témákra és fő célkitűzésekre fordítandó pénzügyi forrásokat, és ezt a kötelezettséget megfelelően tekintetbe venni az Európai Unió 2007 és 2013 közötti költségvetéséről és annak felosztásáról folyó vitákban.

3.3 Ugyancsak kényes kérdés a más autonóm intézményekkel és szervezetekkel való együttműködés jogi és pénzügyi téren. Számos tervezett intézkedés nemzetközi együttműködésből kinőtt projektekből való részvétel keretében valósul majd meg, ami szélesebb hatókört biztosít ezeknek a kezdeményezéseknek, de egyben azzal a kockázattal jár, hogy ez hátrányosan befolyásolhatja az intézkedések összpontosított-ságát és a kívánt eredmények gyors elérését. A koordináció és az együttműködés tervezett mechanizmusai nem garantálják az intézkedés egységes és egyöntetű irányát annak megvalósulása során, és a felelőségek behatárolása sem lesz könnyű a tervezett intézkedések egymást követő szakaszaiban.

3.3.1 Az érintett szereplők sokasága és kompetenciáik, illetve szakmai hátterük sokszínűsége (elég megemlíteni egyrészt az olyan szervezeteket, mint a WHO és az Európai Környezetvédelmi Ügynökség, másrészt a regionális vagy akár helyi hatóságokat) szintén növeli az intézkedés komplexitását, és azzal a kockázattal jár, hogy folyamatos késedelmet szenved majd a célok és a megvalósításukhoz szükséges eszközök meghatározása.

3.3.2 Az EGSZB azt szeretné, hogy az érintett felek szerepe és felelőssége kerüljön világos meghatározásra (különösen az Európai Bizottságé egyrészt, valamint a tagállamoké, helyi és regionális hatóságoké másrészt), és hogy az illetékességek kerüljenek pontos kiosztásra, az intézkedések típusának és a Szerződések által meghatározott illetékességi köröknek megfelelően. Az általunk vizsgált közlemény valójában nem teremt tiszta helyzetet ezekben az alapvető kérdésekben, ami megerősíti az EGSZB által a környezet és egészség európai stratégiájával kapcsolatban korábban kiadott véleményben megfogalmazott aggodalmakat⁽¹⁾.

3.4 A II. kötetben leírt konkrét intézkedések nem határozzák meg a pontos elérendő célokat, hanem inkább csak jelzik az igényeket és – legjobb esetben is – azokat az eszközöket, amelyekhez az Európai Bizottság és a többi érintett fél folyamodhat egy adott igény vagy ismerethiány orvoslása végett. Így sajnos megerősítve látjuk az EGSZB már korábban kifejezett aggodalmát⁽²⁾, hogy a konkrét célkitűzések hiánya, hacsak az ún. „ezredfordulós célkitűzéseket” (Millennium Goals) nem tekintjük ilyeneknek, súlyos hiányosság, mely akár a cselekvési terv érvényességét is kérdésessé teheti.

⁽¹⁾ Előadó: E. EHNMARK, 6.4. pont – HL C 80, 2004. 03. 30.

⁽²⁾ Uo. 5.3. pont

3.5 A tervezett intézkedések közös sajátja, hogy elég részletes adatokkal szolgálnak az első két-három évről, miközben túl általánosak, hogy ne mondjuk, homályba burkolóznak az azt követő négy év tekintetében. Ez annyiban zavaró, amennyiben a cselekvési terv egy olyan stratégia konkrét formába öntését kellene, hogy jelentse, amely meghatározása szerint hosszú távú eredmények elérésére törekszik. Ez a hiányosság nem igazolható azzal sem, hogy a mai napig nem ismerjük a cselekvési terv utolsó négy évében rendelkezésre álló forrásokat. A kívánt eredmények világos meghatározása szükséges előfeltétele annak, hogy a politikai döntéshozók a stratégia fontosságához mért forrásokat bocsássanak rendelkezésre.

3.6 A 2007-re tervezett köztes értékelés nem tekinthető legelőnyösebbnek: az EGSZB két köztes értékelést is szívesen látna, egyet 2006-ban, egyet pedig 2008-ban.

3.6.1 Az első határidő lehetővé tenné, hogy számba vegyünk egy sor folyamatban lévő (a közleményben nem említett) program és/vagy intézkedés eredményeit, és hogy időben értékeljük azt, ami az első két évben megvalósult. Ez stabil hivatkozási alapot képezhetne az új költségvetési előirányzatokból finanszírozott intézkedések 2007-es elindítása előtt.

3.6.2 A második határidő lehetővé tenné, hogy egy konkrét, időben elvégzett értékelésre támaszkodva előkészítsük a cselekvési terv következő szakaszait és ciklusait, kiterjesztve azt más érzékeny célcsoportokra (például az idős emberekre) az elvégzett munka és a felmerült akadályok mélyrehatóbb értékelése alapján.

4. Külön megjegyzések

4.1 Az intézkedések első csoportja az információáramlást kívánja javítani a környezetre és az egészségre vonatkozó integrált információk segítségével a szennyezés forrásai és az egészségre gyakorolt hatások között meglévő ok-okozati összefüggések jobb megértése érdekében. Az EGSZB sajnálja, hogy ez az információigény az 1999–2003 közötti időszakra elfogadott, a szennyezéssel összefüggő betegségekkel foglalkozó cselekvési program⁽¹⁾ és az egészségügyi felülvizsgálatra vonatkozó, a közegészségügyi intézkedés keretén belül megvalósult közösségi cselekvési program⁽²⁾ ellenére még mindig ilyen élesen jelentkezik. Azt is sajnálattal veszi tudomásul, hogy a vizsgált közleményt nem kísérik ezeknek a programoknak a megvalósításáról és az ezek során felmerült, a cselekvési terv első szakaszában orvosolandó hiányosságokról szóló jelentések.

4.1.1 Az első két javasolt intézkedésben („Környezetfüggő egészségi mutatók kidolgozása” és „A környezeti körülmények, köztük az élelmiszerek integrált nyomon követésének kidolgozása az ember környezeti hatásoknak való szignifikáns kitettségének meghatározása érdekében”) túlteng az elméleti megközelítés, olyannyira, hogy a terv második szakaszában kialakítandó intézkedések koncepciója sok kívánnivalót hagy maga után. Még ha hiányosak is az ehhez szükséges ismeretek, ki kellett volna fejteni az egészséggel kapcsolatos adatok összevethetősé-

gére és hozzáférhetőségére irányuló célokat, hogy lehetővé váljon a létező adatbázisok átjárhatóvá tétele és integrációja, és adott esetben gondolni kellett volna források, köztük pénzügyi források biztosítására a megkívánt módszertani tanulmányok elvégzéséhez és a létező adatok hálózatba kapcsolásához, csakúgy, mint – hosszú távon – egy jövőbeli európai adatbank létrehozásához.

4.1.1.1 Az EGSZB azt ajánlja, hogy a környezet és az emberi egészség nyomon követésének koordinálása érdekében először kerüljenek meghatározásra a klinikai és epidemiológiai kutatási programok, valamint azok a kísérleti kutatási programok, melyek célja, hogy növeljék és finomítsák ismereteinket a konkrét környezeti tényezők és bizonyos kórtani jelenségek között fennálló ok-okozati viszonyok között.

4.1.2 A „biomonitoring” (amely biológiai markerek segítségével képes kimutatni a környezeti hatásoknak való kitettséget, betegségeket, zavarokat vagy valamilyen genetikai hajlamot) bevezetését célzó intézkedés inkább a mégoly valós nehézségek felsorolásának tűnik, mint cselekvésre való ösztönzésnek. Az EGSZB javasolja a koordinációval megbízott multidiszciplináris munkacsoport mandátumának és céljainak lehető leggyorsabb pontosítását, hogy az mind közösségi, mind nemzeti szinten hatékony és nem utolsó sorban hiteles operatív eszközzé válhasson.

4.1.2.1 Az EGSZB azt javasolja, hogy kerüljenek meghatározásra súlyponti cselekvési területek és optimális koordinálási módok a szakosodott művelési központok között az eddig létrejött, különböző technikai munkacsoportok által elvégzett munkák alapján, annak érdekében, hogy a lehető legjobb eredményeket lehessen elérni a biomonitoring bevezetésére irányuló program során. Az EGSZB egyébként (főleg anya-gyermek típusú) kohort-vizsgálatok kidolgozását ajánlja a környezeti hatásoknak való kitettség biológiai markereinek megfelelő módon történő értékelése érdekében.

4.1.3 Hasonlóan: a 4. intézkedés („A koordináció és a közös tevékenységek javítása”) konzultatív csoport felállítását javasolja, és a „felelős hatóságok közötti [...] kapcsolattartás” általános támogatását helyezi kilátásba. Az EGSZB úgy ítéli meg, hogy az ilyen kötelezettségvállalások egyáltalán nem helyénvalóak, és véleménye szerint egy konzultatív csoport felállítása önmagában nem biztosítja kellőképpen a rendszeres kapcsolattartást és a legjobb gyakorlatok egymással való rendszeres megosztását. Következésképpen szívesen látná, ha a tagállamok, amelyekben az egészségügyi és környezetvédelmi jogkörök több minisztérium között oszlanak meg, haladéktalanul megtennék az egy olyan felelős szervezet vagy hatóság létrehozásához szükséges lépéseket, amely rendelkezne a közös erőfeszítések tervezett irányba tereléséhez szükséges jogosítványokkal és eszközökkel. Egyben felszólítja az Európai Bizottságot, hogy maga is hozzon létre alkalmasabb koordinációs struktúrákat, és javasoljon hatékonyabb eszközöket e folyamat elősegítésére.

⁽¹⁾ HL C 19, 1998. 01. 21.

⁽²⁾ HL C 174, 1996. 06. 17.

4.2 Az intézkedések második csoportjának célja az „ismeretek bővítése a kutatás megerősítése révén”, és a tervezett konkrét intézkedések olvastán úgy tűnik, inkább az alapismeretek szilárd alapokra helyezéséről, mint konkrét kutatási programok beindításáról van szó. Az 5. intézkedés lényege épp ezért; a Közös Kutatóközpontok által vagy a létező kutatási programok keretében már elvégzett kutatások eredményeinek elemzése, valamint konferenciák szervezése ebben a témában; a hatodik intézkedés lényege nem annyira „a kutatásnak a betegségekre, zavarokra és a környezeti hatásoknak való kitettségre való összpontosítása”, mint inkább az egyes kórtani jelenségek okainak és mechanizmusainak tanulmányozása és egy európai kutatási hálózat létrehozása, kutatásokra pedig nincsenek konkrét utalások; végül pedig a 7. intézkedés egyrészt a kockázattertelésnek a komplex kölcsönhatásokat és a külső költségeket tekintetbe vevő módszertani rendszerének megalkotására irányul, másrészt ezen módszerek harmonizálásának és elfogadásának módszertani rendszerére.

4.2.1 Az EGSZB szerint a lehető leggyorsabban orvosolni kell a széles bázison gyűjtött járványügyi adatok hiányát, különösen a neurológiai alapú viselkedési zavarok európai elterjedése tekintetében, amellyel kapcsolatban – különösen a gyerekekre vonatkozóan – a leghiányosabbak a tudományos ismeretek. Ezzel együtt elégséges támpontunk van ahhoz, hogy bizonyos környezeti tényezőknek etiológiai szerepet tulajdonítsunk, még ha nem is feltételezhető, hogy ezek jelentenek az egyetlen kiváltó okot.

4.2.2 Az EGSZB azt ajánlja, hogy a környezet és egészség témakörének interdiszciplináris kutatása szerepeljen a hetedik kutatási keretprogram kiemelt kutatási területei között, és hogy már most biztosítsunk – egyes már finanszírozott programok végrehajtása keretében – megfelelő forrásokat az ismeretek elmélyítésére és a hatékony cselekvés eszközeinek és módszereinek meghatározására a környezet és az egészség területén.

4.2.3 A 8. intézkedés („A környezet és az egészség esetleges kockázatainak észlelése és kezelése”) pontosabb célokat tartalmaz, melyek arra irányulnak, hogy javítsák az egészségügyi szektor szélsőséges klímaváltozásokra és más globális léptékű környezeti fenyegetésekre vonatkozó előrejelzéseit és felkészültségét. Az EGSZB osztja ezeket a célokat, még ha szigorú értelemben nem is kapcsolódnak a SCALE kezdeményezés általános célkitűzéséhez, vagyis a gyermekek egészségének védelméhez. Az EGSZB azt szeretné, hogy az ilyen típusú intézkedések középtávon vezessenek el egy megfelelő program megfogalmazásához, amely önálló pénzügyi kerettel

rendelkezik, és – szemben a jelenlegi javaslattal – nem egy kevésbé hozzáillő keretbe illeszkedik, amelyen belül nincsenek meg a saját, elkülönített forrásai.

4.3 A következő intézkedések (9. és 10.), melyek a tájékoztatásnak az oktatás és képzés megerősítése révén történő javítására irányulnak, számot tarthatnak érdeklődésre, de nem jelennek kellően szilárd alapot egy olyan kommunikációs és képzési stratégia valódi megalapozásához, amelyre a területen illetékes tagállamok intézkedéseiket építhetnék, és amely lehetővé tenné a polgárok megfelelőbb hozzáállásának kialakítását. Az EGSZB már jelezte, hogy „a figyelemfelkeltés elősegítése és a széles körű támogatás és elkötelezettség kialakítása minden szempontból nélkülözhetetlen lesz, és éppen ez az a terület, ahol a szociális partnerekre és a civil társadalmi szervezetekre központi szerep hárul”⁽¹⁾.

4.3.1 Az utolsó (11., 12. és 13.) javasolt intézkedések, melyek a tekintetbe vett betegségekkel (légúti betegségek, a neurológiai fejlődés zavarai, rák, valamint a belső elválasztású rendszer zavarai) közvetlenül összefüggő kockázatok csökkentésének politikáját kívánják felülvizsgálni és az új körülményekhez igazítani, különböző kezdeményezéseket foglalnak magukba, mint például kísérleti projektek elindítását, a folyamatban lévő intézkedések hálózatba kapcsolásának vagy koordinációjának ösztönzését, vagy „az elektromágneses mezők területével kapcsolatos fejlemények nyomon követését”. Összességében mindez inkább tűnik a nemes szándékok kiskatájának, mint a komoly kockázatot jelentő helyzetek konkrét és kimerítő felsorolásának. Az EGSZB úgy ítéli meg, hogy ezek a javaslatok nem felelnek meg a korábbi közleményben kimutatott, egészségre gyakorolt káros hatások súlyosságának, és belátható határidőn belül nem teszik lehetővé valódi kockázatsökkentési politika kidolgozását.

4.3.2 Az EGSZB különösen ajánlja az otthonok és irodák levegőtisztaságát befolyásoló tényezők kutatásának (lásd 12. intézkedés) súlypontként való kezelését, és pontos és nem túl távoli határidő kiszabását olyan tudományos bizonyítékok összegyűjtésére, amelyek lehetővé tennék az 1999. évi elektromágneses mezőkre vonatkozó ajánlás felülvizsgálatát. Konkrét célkitűzések és meghatározott időn belül várható eredmények hiányában az EGSZB attól tart, hogy ezek a javaslatok nem segítik elő sem a jelenleg közösségi szinten folyamatban lévő intézkedések koordinálására alkalmas hatékony eszközök megtalálását, sem pedig a tagállamokkal egyeztetett közös fellépést.

Brüsszel, 2004. december 15.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

Elnöke

Anne-Marie SIGMUND

⁽¹⁾ HL C 80, 2004. 03. 30